

Облік і оподаткування

УДК 657.6:331.2

Іванова Наталія Анатоліївна

*кандидат економічних наук,
доцент, доцент, кафедри обліку і оподаткування
Уманський національний університет садівництва*

Іванова Наталья Анатольевна

*кандидат экономических наук,
доцент, доцент кафедры учета и налогообложения
Уманский национальный университет садоводства*

Ivanova Natalia

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Department of Accounting and Taxation
Uman National University of Horticulture
ORCID: 0000-0001-8714-9171*

Михайловина Світлана Олексіївна

*кандидат економічних наук,
доцент, доцент, кафедри обліку і оподаткування
Уманський національний університет садівництва*

Михайловина Светлана Алексеевна

*кандидат экономических наук,
доцент, доцент кафедры учета и налогообложения
Уманский национальный университет садоводства*

Mykhailovyna Svitlana

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Department of Accounting and Taxation
Uman National University of Horticulture
ORCID: 0000-0002-1682-5790*

Матрос Олена Миколаївна

*кандидат економічних наук,
доцент, доцент, кафедри обліку і оподаткування
Уманський національний університет садівництва*

Матрос Елена Николаевна

*кандидат экономических наук,
доцент, доцент кафедры учета и налогообложения
Уманский национальный университет садоводства*

Matros Olena

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Department of Accounting and Taxation
Uman National University of Horticulture
ORCID: 0000-0001-7133-4700*

**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ
РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ
ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ВНУТРЕННЕГО АУДИТА
РАСЧЕТОВ ПО ВЫПЛАТАМ РАБОТНИКАМ
WAYS TO IMPROVE INTERNAL AUDIT OF PAYMENTS TO
EMPLOYEES**

***Анотація.** Актуальність питань удосконалення методологічних засад внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам в умовах, посилення конкуренції в усіх сферах господарювання, запровадженням сучасних інформаційних технологій в обліковий процес не викликає сумнівів. Заробітна плата є за рахунок якого забезпечується життєдіяльність працівників, а її зростання впливає на підвищення продуктивності праці та прибутків підприємства.*

Внутрішній аудит дозволяє забезпечити якісний облік розрахунків за

виплатами працівникам, що має важливе значення при визначенні показників продуктивності праці та шляхів її підвищення.

Метою статті є обґрунтування теоретичних і методичних основ з розробкою практичних рекомендацій щодо удосконалення методики проведення внутрішнього аудиту за виплатами працівникам з метою покращення деталізації змісту проведеної перевірки.

Встановлено, що на підприємстві для забезпечення правильної і якісної організації внутрішнього аудиту доцільно передбачити створення служби внутрішнього аудиту як окремого підрозділу, передбачивши в штаті необхідну кількість бухгалтерів-аудиторів.

Удосконалено методику проведення внутрішнього аудиту нарахування заробітної плати з метою детального пояснення змісту проведеної перевірки. Виділено основні об'єкти внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам. Визначено послідовність проведення аудиту розрахунків за виплатами працівникам. Сформовано робочі документи внутрішнього аудитора: Відомість вибіркової перевірки нарахування відпускних та Відомість виявлених порушень під час аудиту розрахунків за виплатами працівникам. Використання внесених змін і пропозицій надасть змогу службі внутрішнього аудиту підприємства охопити всі аспекти бухгалтерського обліку і звітності за виплатами працівникам. Оформлення результатів внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам у вигляді запропонованих робочих документів, забезпечить відповідність результатів проведеної перевірки дійсному стану справ на підприємстві та забезпечить доступність інформації при проведенні наступної перевірки.

Перспективи подальших досліджень доцільно здійснювати у напрямку розробки нормативної бази з питань внутрішнього аудиту із врахуванням галузевих особливостей, що впливають на господарську діяльність підприємства.

Ключові слова: внутрішній аудит, заробітна плата, удосконалення, облік, первинні документи.

Аннотація. Актуальность вопросов совершенствования методологических основ внутреннего аудита расчетов по выплатам работникам, в условиях усиление конкуренции во всех сферах хозяйствования, внедрением современных информационных технологий в учетный процесс не вызывает сомнений. Зароботная плата является, за счет которого обеспечивается жизнедеятельность работников, а ее рост влияет на повышение производительности труда и доходов предприятия.

Внутренний аудит позволяет обеспечить качественный учет расчетов по выплатам работникам, имеет важное значение при определении показателей производительности труда и путей ее повышения.

Целью статьи является обоснование теоретических и методических основ с разработкой практических рекомендаций по совершенствованию методики проведения внутреннего аудита по выплатам работникам с целью улучшения детализации содержания проведенной проверки.

Установлено, что на предприятии для обеспечения правильной и качественной организация внутреннего аудита целесообразно предусмотреть создание службы внутреннего аудита как отдельного подразделения, предусмотрев в штате необходимое количество бухгалтеров аудиторов.

Усовершенствована методика проведения внутреннего аудита начисления заработной платы с целью детального объяснения содержания проведенной проверки. Выделены основные объекты внутреннего аудита расчетов по выплатам работникам. Определена

последовательность проведения аудита расчетов по выплатам работникам. Сформированы рабочие документы внутреннего аудитора: Ведомость выборочной проверки начисления отпускных и Ведомость выявленных нарушений в ходе аудита расчетов по выплатам работникам. Использование внесенных изменений и предложений позволит службе внутреннего аудита предприятия охватить все аспекты бухгалтерского учета и отчетности по выплатам работникам. Оформление результатов внутреннего аудита расчетов по выплатам работникам в виде предложенных рабочих документов, обеспечит соответствие результатов проведенной проверки действительному положению дел на предприятии, и обеспечит доступность информации при проведении следующей проверки.

Перспективы дальнейших исследований целесообразно осуществлять в направлении разработки нормативной базы по вопросам внутреннего аудита с учетом отраслевых особенностей, влияющих на хозяйственную деятельность предприятия.

Ключевые слова: *внутренний аудит, заработная плата, усовершенствования, учет, первичные документы.*

Summary. *There is no doubt that the issues of improving the methodological foundations of internal audit of payments to employees in the context of increased competition in all areas of business, the introduction of modern information technologies in the accounting process are relevant. Salaries are not only a source that ensures the life of employees, but their growth affects the increase in labor productivity and profit of the enterprise.*

Internal audit allows to ensure high-quality accounting of payments to employees, which is important in determining labor productivity indicators and ways to improve it.

The purpose of the article is to substantiate the theoretical and

methodological basis with the development of practical recommendations for improving the methodology of internal audit of employee benefits in order to improve the detailed audit content.

It has been established that in order to ensure the correct and high-quality organization of internal audit, it is advisable to provide for the establishment of the internal audit service as a separate subdivision, providing the necessary number of accountants and auditors in the staff.

The methodology of the internal audit of payroll has been improved in order to provide a detailed explanation of the content of the audit. The main objects of the internal audit of employee benefit calculations have been singled out. The sequence of the employee benefit calculations audit was determined. The internal auditor's working documents were formed: A statement of selective verification of vacation pay accrual and a Statement of violations revealed during the audit of employee benefit calculations. Using new changes and suggestions will allow the company's internal audit service to cover all aspects of accounting and reporting on employee benefits. Preparation results of the internal audit of payments to employees in the form of proposed working documents will ensure that the results of the audit correspond to the actual state of Affairs at the enterprise and ensure the availability of information during the next audit.

Prospects for further research should be carried out in the direction of developing a regulatory framework for internal audit, taking into account industry specifics affecting the economic activity of the enterprise.

Key words: *internal audit, salary, improvements, accounting, primary documents.*

Постановка проблеми. Заробітна плата перебуває в центрі уваги різних зацікавлених сторін – найманих працівників, власників, пенсійного фонду, фіскальних органів, профспілок, державних структур. Заробітна

плата є об'єктом наукових економічних досліджень впродовж багатьох років. Зростає актуальність питань удосконалення методологічних засад внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам в період глобалізації економіки, ускладнення умов господарської діяльності, посилення конкуренції в усіх сферах господарювання, запровадженням сучасних інформаційних технологій в обліковий процес.

Заробітна плата є не тільки джерелом, за рахунок якого забезпечується життєдіяльність працівників, а її зростання впливає на підвищення продуктивності праці та прибутків підприємства, а також допомагає реалізовувати державі соціальну та регулюючу функції. Розмір заробітної плати є стимулом процесу виробництва. Внутрішній аудит дозволяє забезпечити якісний облік розрахунків за виплатами працівникам, що має важливе значення при визначенні показників продуктивності праці та шляхів її підвищення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом значний внесок у теоретичні та практичні питання удосконалення внутрішнього аудиту за виплатами працівникам зробили такі науковці як: Н.О. Бугай [1], Л.В. Гуцаленко [2], Т. О. Каменська [4], Т.О. Меліхова [6], С. М. Петренко [8], Н.В. Солодка [10].

Удосконалення внутрішнього контролю з метою підвищення якості формування інформації в обліку досліджували Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова та Є.Є. Іващенко, що дало можливість запропонувати методичні підходи внутрішнього контролю відмінні від існуючих. Авторська методика передбачає врахування галузевих особливостей підприємства, структурно-територіальні фактори, обліково-аналітичні аспекти суцільних та вибіркового перевірок, посадову специфіку [6].

Вивчення та узагальнення міжнародних й вітчизняних норм, стандартів, а також проблемних питань в сфері аудиту дало змогу Н.О. Бугай виділити основні теоретичні та практичні аспекти об'єктивних

критеріїв контролю якості праці аудиторів [1].

Н.В. Солодка запропонувала створення інтегрованої моделі внутрішнього аудиту групи підприємств цукрової галузі. На думку автора організація системи внутрішнього аудиту в групі підприємств цукрової галузі дозволить проводити всі види аудиту: операційний (управлінський) аудит, аудит на відповідність вимогам, аудит фінансової та податкової звітності [10].

Сутність та доцільність організації внутрішнього аудиту розрахунків з оплати праці в сільськогосподарських підприємствах досліджували А.І. Кашперська і А.Г. Струпова з подальшими пропозиціями удосконалення структури положення про відділ внутрішнього аудиту, плану та програми аудиторської перевірки і робочих документів внутрішнього аудитора [5].

Ю.В. Подмешальська та Л.О. Резніченко в процесі вивчення питань внутрішнього аудиту розрахунків з оплати праці вказують на необхідність використання сучасних інформаційних технологій та аудиторських програм. У статті також запропоновані форми плану і програми внутрішнього аудиту, наведено приклад тесту з аудиту розрахунків з оплати праці, що в подальшому, на думку авторів, надасть можливість підвищити оперативність, контроль та якість проведення перевірки загалом [9].

Проте проведені наукові дослідження по удосконаленню внутрішнього аудиту за виплатами працівникам лише частково враховують організаційні особливості сільськогосподарського виробництва. Нажаль досить обмежене коло науковців досліджує особливості галузевої специфіки процесу проведення внутрішнього аудиту в підприємствах аграрного сектору економіки, тому існує необхідність подальших наукових досліджень і розробок.

Формування цілей статті. Метою статті є обґрунтування теоретичних і методичних основ з розробкою практичних рекомендацій

щодо удосконалення методики проведення внутрішнього аудиту за виплатами працівникам з метою покращення деталізації змісту проведеної перевірки.

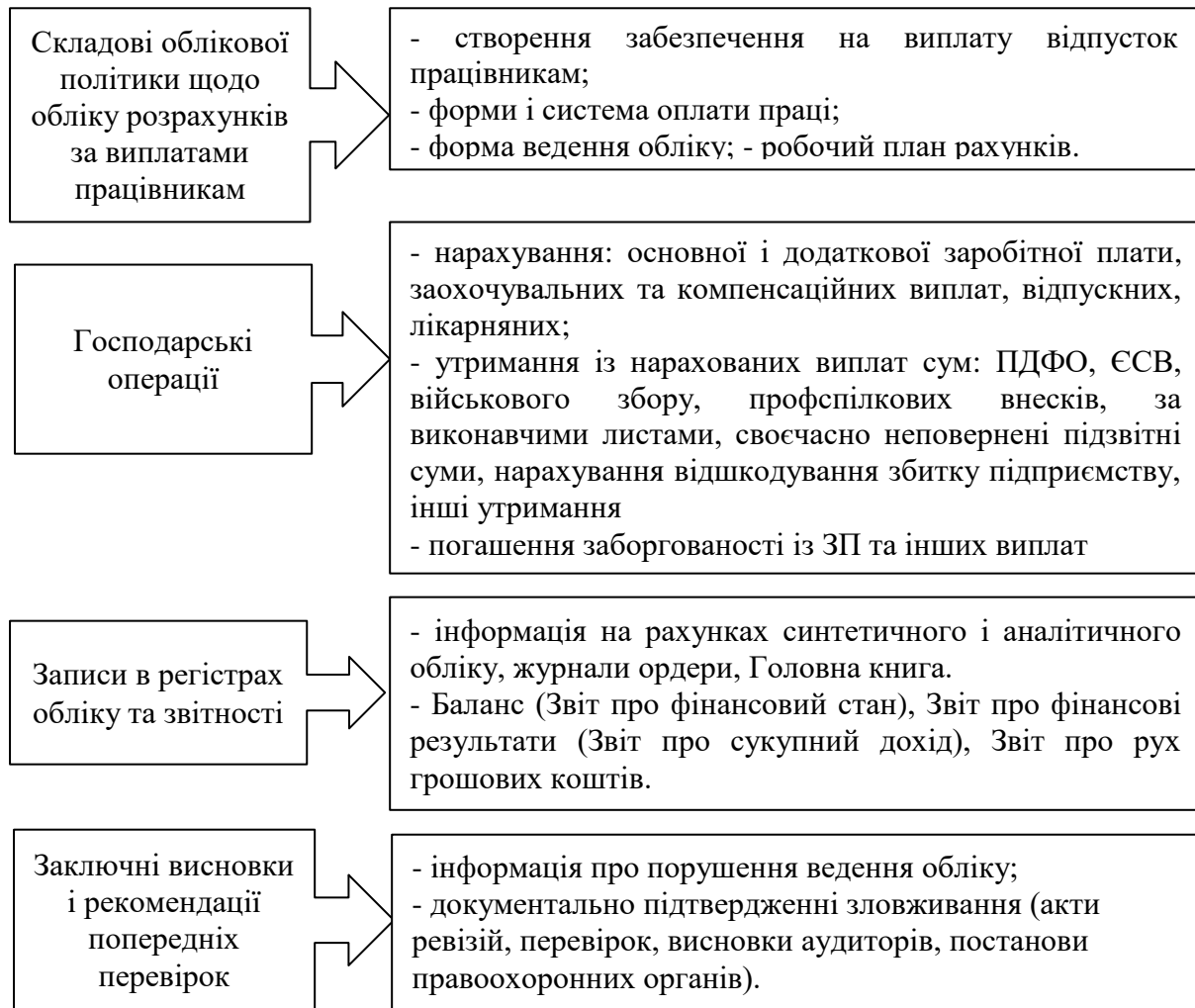
Виклад основного матеріалу дослідження. Для забезпечення правильної і якісної організація внутрішнього аудиту на сільськогосподарському підприємстві доцільно створити службу внутрішнього аудиту як окремий підрозділ управління, передбачивши в штаті необхідну кількість бухгалтерів-аудиторів. Доречно, щоб функції внутрішнього аудитора на підприємстві виконував не запрошений спеціаліст, а штатний. Така вимога виникає у зв'язку із суттєвим інформаційним навантаженням, потребою розуміння і знання всіх тонкощів діяльності підприємства, які в сучасних умовах і під дією змін нормативно-правової бази перебувають під постійним впливом змін.

Створення служби аудиту є великим кроком вперед, так як саме сільськогосподарські підприємства, в переважній більшості є невеликими і кошти на найм зовнішніх аудиторів не виділяються. Основні об'єкти аудиту розрахунків за виплатами працівникам наведено на рис. 1.

До джерел інформації аудиту розрахунків за виплатами працівникам відносять:

- Наказ про облікову політику підприємства, Колективний договір, Положення про оплату праці, законодавчі акти; нормативно-правові документи; виробничо-фінансові плани, бізнес-плани, службово-розпорядчі документи; виконавчі листи та рішення судово-арбітражних організацій;

- первинні документи з обліку праці та її оплати (табелі обліку робочого часу, наряди на відрядну роботу, облікові листки тракториста-машиніста, облікові листи праці і виконаних робіт, розрахунок нарахування оплати праці працівниками тваринництва, дорожні листки автомобіля, дорожні листи трактора тощо);

Рис. 1. Основні об'єкти аудиту розрахунків за виплатами працівникам

Джерело: розробка авторів

- документи, що підтверджують інші виплати працівникам (листки непрацездатності, посвідчення про відрядження, звіти про використання підзвітних коштів, виданих на відрядження або під звіт, розрахунки бухгалтерії);

- регістри синтетичного та аналітичного обліку (ж-о 5 Г с.-г., 5Б с.-г. (рах.66), 5В с.-г., відомості 5.1-5.10 с.-г.)). Якщо облік автоматизований, то в якості джерел аудиту використовуються стандартні звіти, які формуються у програмі 1 С: Бухгалтерія, зокрема журнал-ордер по субконто по рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»);

- акти та аудиторські висновки попередніх ревізій, що узагальнюють результати аудиту із описом порушеннями в обліку і пропозиціями виправлення недоліків ;

- головна книга;

- фінансова, податкова, статистична та спеціальна звітність.

Послідовність проведення внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам пропонується проводити відповідно до етапів які наведені на рисунку 2.

Рис. 2. Послідовність проведення аудиту розрахунків за виплатами працівникам

Джерело: розробка авторів

Аналіз сільськогосподарських підприємств Черкаської області, які були дослідженні в межах наукової тематики, показав відсутність аудиторських перевірок за виплатами працівникам в 90 % обстежених підприємств. Тому розглянемо порядок проведення внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам на прикладі ТОВ «Згода» Черкаської області.

Під час аудиту були використанні такі методи й методичні прийоми як: перерахунок, перегляд, зіставлення, оцінка, зустрічна перевірка. Зокрема, для перевірки розрахунків за виплатами працівникам застосовували методи зіставлення даних бухгалтерського обліку з первинними документами (оклади, затверджені в штатному розписі, і фактичні нарахування, таблиць обліку робочого часу і розрахунок зарплати), перерахунки (аудитор перераховує суми, які були утримані, і порівнює з нормами чинного законодавства) тощо. Під час перевірки користувалися також і іншими способами перевірки документів, зокрема первинні документи по нарахуванню і виплати заробітної плати (табелі, розрахунково-платіжні відомості) вивчалися комбіновано, тобто суцільним і вибіркоким способом (якщо під час перевірки, за вибраний період, однотипних первинних документів відсутні помилки, то умовно можна вважати, що документи з цієї пачки всі без помилок).

На першому, підготовчому, етапі було проаналізовано специфіку діяльності товариства, досліджено стан бухгалтерського обліку з розробкою плану та програми аудиту необхідних для подальшої перевірки розрахунків за виплатами працівникам. Досліджено систему внутрішнього контролю, його сильні сторони з метою визначення аудиторської вибірки.

Перехід до другого етапу включав перевірку: внутрішніх нормативних документів (Наказу про облікову політику підприємства, Колективний договір, Положення про оплату праці) первинних документів, реєстрів обліку та звітності (фінансової, податкової і

спеціальної), щодо обліку розрахунків за виплатами працівникам. Другий етап характерний збором аудиторських доказів щодо порушення в обліку досліджуваного об'єкта.

Проведений внутрішній аудит товариства виявив, що у Наказі «Про облікову політику на підприємстві» від 1.01.2019 р. положення щодо розрахунків з оплати праці відсутнє положення щодо створення резерву на оплату відпускних.

Подальші дослідження свідчать, що у сільськогосподарському підприємстві відповідно до Закону України «Про колективні договори і угоди» належним чином оформлений колективний договір на 2018-2020 рр. У цьому договорі визначаються взаємні виробничі, трудові і соціально-економічні відносини між уповноваженим власника (адміністрацією) та працівниками підприємства. В товаристві проведено перевірку дотримання трудової дисципліни і трудового законодавства із встановленням відповідності фактичної структури і штату товариства. Шляхом перевірки підтверджено правильність встановлених тарифних ставок, місячних окладів, відрядних розцінок і норм виробітку.

Перевіряючи розрахунки з персоналом з оплати праці, завданням аудитора є встановлення: форм та систем оплати праці які використовуються на підприємстві; наявність внутрішнього положення про оплату праці персоналу та колективного трудового договору; чисельності працівників відповідно до списку персоналу.

Після вивчення загальних питань аудитор переходить до вивчення розрахунків за виплатами працівникам. Перевіряючи дотримання на підприємстві трудового законодавства, аудитор встановлює, як здійснюється оформлення співробітників при їх прийманні та звільненні, вивчає стан обліку робочого часу співробітників, особливості побудови системи оплати праці тощо.

Правильність оформлення працівників (приймання на роботу та звільнення) перевіряється за наказами, контрактами, трудовими угодами.

В ході проведення перевірки в ТОВ «Згода» було перевірено, чи передбачаються умовами колективного договору встановлені на підприємстві дні виплати заробітної плати. Згідно п. 3.1. розділу 3 «Нормування і оплата праці, встановлення форми, системи, розмірів заробітної плати й інших видів трудових виплат» Колективного договору ТОВ «Згода», заробітна плата виплачується 6 та 26 числа кожного місяця, а у випадку, якщо день виплати заробітної плати збігається із вихідним днем, напередодні цього дня.

Фактичне використання фонду оплати праці проаналізовано за даними відомості обліку фонду оплати праці осіб і розрахунково-платіжних відомостей. В ході перевірки проводилося порівняння фактично нарахованих сум оплати праці з сумами, передбаченими по фонду оплати праці за період перевірки для виявлення перевитрати чи економії по фонду оплати праці.

Особливо прискіпливо перевірялась організація контролю за виходом на роботу як працівників адміністративно-управлінського і обслуговуючого персоналу так і працівників основних і допоміжних виробництв. Одночасно, дані Табелю аудитор порівнює з розрахунково-платіжними відомостями. В ТОВ «Згода» у розрахунково-платіжні відомості були включені тільки ті особи, які зазначені в табелях.

При перевірці розрахункових та платіжних відомостей, особових рахунків співробітників, а також первинних документів, на основі яких здійснюються нарахування і виплата оплати праці, особлива увага приділяється правильності заповнення документів у відповідності з чинним законодавством та нормативними документами.

Для виявлення фальсифікації підроблених нарядів або облікових листів на виконання тих чи інших робіт документи переглядалися

послідовно по датах їх заповнення із звіркою зазначених у них прізвищ працівників з іншими нарядам або первинним документам, де ці особи могли бути зайняті. Одночасно встановлюється обґрунтованість нарахування заробітної плати працівникам підприємства. У ТОВ «Згода» фальсифікованих документів не було виявлено. Поряд цим, були виявлені недбало або невчасно заповнені первинні документи, із відсутніми необхідними реквізитами, що відповідно до законодавства є порушенням ведення обліку.

Подальша перевірка включала правильність нарахування премій, надбавок, доплат, виплат за тимчасову непрацездатність, щорічних відпусток, винагород за підсумками праці.

Перевіряючи розрахунки по відпустках потрібно встановити: повноту включення до розрахунку виплат при визначенні середнього заробітку; правильність визначення середньоденної заробітної плати; суми оплати під час відпустки.

При перевірці правильності нарахування відпускних для полегшення і ефективності роботи аудитора пропонуємо використовувати Відомість вибіркової перевірки нарахування відпускних, форма якої наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

**Відомість вибіркової перевірки нарахування відпускних,
грудень 2019 р.**

ППП	Кількість календарних днів відпустки	За даними підприємства		За розрахунками аудитора		Відхилення, грн.
		середньоденний заробіток, грн.	сума відпускних, грн.	середньоденний заробіток, грн.	сума відпускних, грн.	
Мороз Г.Т.	24	60,12	1442,88	62,33	1495,92	53,04
Бевз С.Л.	14	73,33	1026,62	73,33	1026,62	-
.....						

Джерело: розробка авторів

З даних таблиці 1 видно, що при розрахунку відпускних Мороз Григорію Тимофійовичу була допущена помилка у розрахунках суми відпускних. Неточність розрахунку середньоденного заробітку пов'язана з тим, що бухгалтер по оплаті праці при розрахунку середньоденного заробітку врахувала період, коли Мороз Г.Т. перебував у відпустці без збереження заробітної плати. Це призвело до заниження суми середньоденного заробітку і відповідно заниження суми нарахованих відпускних на 53,04 грн.

Перевірка платіжних відомостей і особових рахунків встановлює правильність сум, підсумків нарахування, утримання єдиного соціального внеску, військового збору та податку з доходів фізичних осіб, а також сум до видачі, що має відповідати записам в облікових регістрах в розрізі кореспондуючих рахунків. Водночас розрахунково-платіжні відомості повинні бути оформлені згідно вимог, тому аудитор особливу увагу звертає на правильність оформлення розрахунково-платіжних або платіжних відомостей (наявність підписів керівника, головного бухгалтера), відповідність табельного номера одержувача в платіжній відомості його номеру за табелем, відповідність табельних номерів однієї і тієї ж особи в різних платіжних відомостях, відсутність дописок, необумовлених виправлень або повторення прізвища однієї і тієї ж особи в різних платіжних відомостях за один і той же період часу.

Перевірка своєчасності виплати заробітної плати та інших подібних виплат за даними Платіжних відомостей виявила, що у ТОВ «Згода» присутній факт несвоєчасної виплати заробітної плати. Так, згідно п. 3.1. розділу 3 «Нормування і оплата праці, встановлення форми, системи, розмірів заробітної плати й інших видів трудових виплат», заробітна плата виплачується 6 та 26 числа кожного місяця, а у випадку, якщо день виплати заробітної плати збігається із вихідним днем, напередодні цього дня. Проте у грудні 2019 р. заробітну плату було видано невчасно (12

грудня), про що свідчить дата, якою оформлена Платіжна відомість №44.

Перевірка стану аналітичного обліку розрахунків з оплати праці розпочинається з порівняння залишку показаного в Головній книзі по рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Також аудитор встановлює відповідність аналітичного обліку по заробітній платі даним синтетичного обліку по рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», а останні співставляють з даними платіжних відомостей. У ТОВ «Згода» розбіжностей не було виявлено.

На заключному етапі аудитор узагальнює результати проведеної перевірки та складає аудиторський висновок.

У таблиці 2 наведено приклад Відомості виявлених порушень під час аудиту розрахунків за виплатами працівникам у ТОВ «Згода» Черкаської області.

Таблиця 2

Відомість виявлених порушень під час аудиту розрахунків за виплатами працівникам

Зміст порушення	Номер, дата документа, який свідчить про порушення	Нормативно-правовий акт, вимоги якого порушені	Рекомендації аудитора
Порушені строки виплати заробітної плати	Платіжна відомість №44 від 12.12. 2019 р.	Колективний договір ТОВ «Згода» на 2013-2015 рр. (згідно п. 3.1. розділу 3 «Нормування і оплата праці, встановлення форми, системи, розмірів заробітної плати й інших видів трудових виплат», заробітна плата виплачується 6 та 26 числа кожного місяця)	Виплачувати заробітну плату та інші виплати у строки, передбачені Колективним договором ТОВ «Згода» на 2018-2020 рр. (згідно п. 3.1)
Занижена сума відпускних	Платіжна відомість №44 від 12.12. 2019 р.	Постанова КМУ «Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати» від 08.02.1995 №100	Дотримуватись Порядку обчислення середньої заробітної плати від 08.02.1995 №100
Не здійснюються відрахування у резерв забезпечення	Головна книга (рахунок 47 «Забезпечення майбутніх витрат і плате-	п. 7 П(С)БО 26 «Виплати працівникам» та п. 13 П(С)БО 11 «Зобов'язання»	Здійснювати щомісячні відрахування до резерву на оплату відпусток та

виплати відпускних	жів» відсутній		накопичувати їх за кредитом субрахунку 471 «Забезпечення виплат відпусток»
Невірна кореспонденція рахунків по відображенню нарахування лікарняних за рахунок Фонду соціального страхування (Дт 65 Кт 66)	Головна книга (рахунок 378 «Розрахунки з державними цільовими фондами» відсутній	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999 № 291 (зі змінами від 08.02.2014)	Нарахування допомоги, виплачуваної за рахунок Фонду соціального страхування відображати: Дт 378 «Розрахунки з державними цільовими фондами» Кт 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»

Джерело: розробка авторів

З даних таблиці 2 видно, що у ТОВ «Згода» в процесі перевірки було виявлено ряд порушень, відповідно до вказаних нормативно правових актив, вимоги яких порушені, та надано рекомендації аудитора для усунення недоліків.

Висновок. Запропоновано удосконалену методику проведення внутрішнього аудиту нарахування заробітної плати, для підвищення економічної безпеки підприємства, на відміну від існуючих включає: уточнення основних об'єктів внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам, послідовність проведення аудиту розрахунків за виплатами працівникам, Відомість вибіркової перевірки нарахування відпускних, Відомість виявлених порушень під час аудиту розрахунків за виплатами працівникам.

Використання пропозицій надасть змогу службі внутрішнього аудиту підприємства охопити всі аспекти обліку і звітності за виплатами працівникам. Оформлення результатів внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам у вигляді запропонованих робочих документів, забезпечить відповідність результатів проведеної перевірки дійсному стану справ на підприємстві та забезпечить доступність інформації при проведенні наступної перевірки.

Перспективи подальших досліджень доцільно здійснювати у напрямку розробки нормативної бази з питань внутрішнього аудиту із врахуванням галузевих особливостей, що впливають на господарську діяльність підприємства.

Література

1. Бугай Н.О. Сучасні аспекти та об'єктивні критерії контролю якості аудиторської діяльності // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2020. № 12(32) 2т. С. 17-24. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-12-5500>
2. Гуцаленко Л. В. Внутрішньогосподарський контроль: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 496 с.
3. Дорош Н. І. Внутрішній контроль та аудит в управлінні ризиками на підприємстві // Вісник Львівської комерційної академії. Серія: Економічна. 2014. Вип. 44. С. 148–152.
4. Каменська Т. О. Внутрішній аудит: сучасний погляд: монографія. Нац. Акад. статистики, обліку та аудиту. К.: Інформ.-аналіт. Агентство. 2010. 499 с.
5. Кашперська А.І., Струпова А.Г. Організаційно-методичні аспекти внутрішнього аудиту розрахунків з оплати праці в сільськогосподарських підприємствах // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» 2017. №17(39). 2т. С. 31-37.
6. Меліхова Т.О., Чкалова Н.С., Іващенко Є.Є. Удосконалення внутрішнього контролю розрахунків за виплатами працівникам для підвищення якості формування інформації в обліку // Економіка та держава. 2019. №3. С. 95-101. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.3.95>

7. Михайловина С.О. Іванова Н.А. Внутрішній аудит: необхідність та впровадження на сільськогосподарських підприємствах // Науково-практичний журнал «Економічні студії». 2019. №1(23)19. С.44-48
8. Петренко С. М. Методологічні підходи до здійснення процесу внутрішнього аудиту // Бухгалтерський облік і аудит. 2011. № 7. С. 37–41.
9. Подмешальська Ю. В., Резніченко Л. О. Удосконалення методики внутрішнього аудиту заробітної плати як засобу внутрішнього контролю на підприємстві // Агросвіт. 2019. № 4. С.88-96. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.4.88
10. Солодка Н.В. Методичні аспекти внутрішнього аудиту внутрішньогрупових операцій на підприємствах цукрової промисловості // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки» 2019. № 1 (21) 2т. С. 18-25. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-1-4631>

References

1. Bughaj N.O. Suchasni aspekty ta ob'ektyvni kryteriji kontrolju jakosti audytorsjkoji dijajlnosti // Mizhnarodnyj naukovyj zhurnal «Internauka». Serija: «Ekonomichni nauky». 2020. # 12(32) 2t. S. 17-24. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-12-5500>
2. Ghucalenko L. V. Vnutrishnjoghospodarsjkyj kontrolj: navchaljnyj posibnyk. K.: Centr uchbovoji literatury, 2014. 496 s.
3. Dorosh N. I. Vnutrishnij kontrolj ta audyt v upravlinni ryzykamy na pidpryjemstvi // Visnyk Ljvivs'koji komercijnoji akademiji. Serija: Ekonomichna. 2014. Vyp. 44. S. 148–152.
4. Kamensjka T. O. Vnutrishnij audyt: suchasnyj pohljad: monoghrafija. Nac. Akad. statystyky, obliku ta audytu. K.: Inform. analit. Aghentstvo. 2010. 499 s.

5. Kashpersjka A.I., Strupova A.Gh. Orghanizacijno-metodychni aspekty vnutrishnjogho audytu rozrakhunkiv z oplaty praci v siljsjkoghospodarsjkykh pidpryjemstvakh // Mizhnarodnyj naukovyj zhurnal «Internaukav» 2017. #17(39). 2t. S. 31-37.
6. Melikhova T.O., Chkalova N.S., Ivashhenko Je.Je. Udoskonalennja vnutrishnjogho kontrolju rozrakhunkiv za vyplatamy pracivnykam dljapidvyshhennja jakosti formuvannja informaciji v obliku // Ekonomika ta derzhava. 2019. #3. S. 95-101. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.3.95>
7. Mykhajlovyna S.O. Ivanova N.A. Vnutrishnij audyt: neobkhdnistj ta vprovadzhennja na siljsjkoghospodarsjkykh pidpryjemstvakh // Naukovo-praktychnyj zhurnal «Ekonomichni studiji». 2019. #1(23)19. S.44-48
8. Petrenko S. M. Metodologichni pidkhody do zdijsnennja procesu vnutrishnjogho audytu // Bukhghaltersjkyj oblik i audyt. 2011. # 7. S. 37–41.
9. Podmeshaljsjka Ju. V., Reznichenko L. O. Udoskonalennja metodyky vnutrishnjogho audytu zarobitnoji platy jak zasobu vnutrishnjogho kontrolju na pidpryjemstvi // Aghrosvit. 2019. # 4. S.88-96. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.4.88
10. Solodka N.V. Metodychni aspekty vnutrishnjogho audytu vnutrishnjoghropovykh operacij na pidpryjemstvakh cukrovoji promyslovosti // Mizhnarodnyj naukovyj zhurnal «Internauka». Serija: «Ekonomichni nauky» 2019. # 1 (21) 2t. S. 18-25. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-1-4631>